

Věstník

Ročník **2016**

MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ

ČESKÉ REPUBLIKY

Částka **8**

Vydáno: 26. ŘÍJNA 2016

Cena: 28 Kč

OBSAH:

1. Seznam center vysoce specializované péče v oblasti transplantační medicíny 2
2. Referenční síť poskytovatelů zdravotních služeb v oblasti akutní lůžkové péče 3
3. Specifické léčebné programy odsouhlasené Ministerstvem zdravotnictví
v období červenec – září 2016 5
4. Metodický pokyn: Doporučené postupy v přístupu pracovníků ve zdravotnictví k osobám
s poruchami autistického spektra 9

Seznam center vysoce specializované péče v oblasti transplantační medicíny

Ministerstvo zdravotnictví zveřejňuje podle § 112 odst. 5 zákona č. 372/2011Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), seznam poskytovatelů zdravotních služeb, jimž byl udělen statut centra vysoce specializované péče v oblasti transplantologie (dále jen statut TC), podle § 112 odst. 1 tohoto zákona na základě výzvy ministerstva uveřejněné ve Věstníku MZ ČR částka 3/2016. Statuty TC byly uděleny pro transplantace: ledvin, srdce, jater, pankreatu, Langerhansových ostrůvků, střeva a multiviscerální transplantace.

Centra vysoce specializované péče v oblasti transplantologie	Statut TC pro transplantace:	Statut udělen do:
Institut klinické a experimentální medicíny Praha , Vídeňská 1958/9, 140 21 Praha 4, IČO: 00023001	<ul style="list-style-type: none"> - ledvin - srdce u dospělých, u dětí ve spolupráci s FN v Motole) - jater u dospělých a dětí - Langerhansovy ostrůvky - pankreatu - střevo - multiviscerální transplantace 	31. 12. 2021
Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie , Pekařská 664/53, 656 91 Brno, IČO: 00209775	<ul style="list-style-type: none"> - ledvin - srdce u dospělých a dětí - jater u dospělých a dětí 	31. 12. 2021
Fakultní nemocnice v Motole , V Úvalu 84, 150 06 Praha 5, IČO: 00064203	<ul style="list-style-type: none"> - plic u dospělých a dětí - ledvin u dětí - srdce u dětí ve spolupráci s Institutem klinické a experimentální medicíny 	31. 12. 2021
Fakultní nemocnice Plzeň , se sídlem Edvarda Beneše 1128/13, 305 99 Plzeň, IČO: 00669806	- ledvin	31. 12. 2021
Fakultní nemocnice Hradec Králové , Sokolská 581, 500 05 Hradec Králové, IČO: 00179906	- ledvin	31. 12. 2021
Fakultní nemocnice Ostrava , 17. Listopadu 1790, 708 52 Ostrava – Poruba, IČO: 00843989	- ledvin	31. 12. 2021
Fakultní nemocnice Olomouc , I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc, IČO: 00098892	- ledvin	31. 12. 2021

Referenční síť

poskytovatelů zdravotních služeb v oblasti akutní lůžkové péče

Ve smyslu ustanovení § 41a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro účely racionalizace fungování systému veřejného zdravotního pojištění v oblasti akutní lůžkové péče Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky (dále jen "ÚZIS ČR") vytváří a každoročně aktualizuje seznam skupin hospitalizací v akutní lůžkové péči vztažených k diagnóze (dále jen "skupiny"), jejich relativní nákladovost, pravidla zařazování hospitalizací do skupin a metodiky související s vykazováním poskytnutých hrazených služeb v akutní lůžkové péči. K zajištění rozvoje systému zařazování hospitalizací v akutní lůžkové péči do skupin ÚZIS ČR uzavřel s poskytovateli zdravotních služeb v oblasti akutní lůžkové péče smlouvy o předávání informací o nákladovosti hospitalizací.

Ministerstvo zdravotnictví na základě § 41a odst. 4 zveřejňuje seznam poskytovatelů s nimiž byla smlouva podle předcházejícího odstavce uzavřena, ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví.

K 1. 10. 2016 byly uzavřeny smlouvy s následujícími poskytovateli zdravotních služeb v oblasti akutní lůžkové péče, které tvoří referenční síť:

IČ	NÁZEV
00064203	Fakultní nemocnice v Motole
00669806	Fakultní nemocnice Plzeň
65269705	Fakultní nemocnice Brno
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze
00159816	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně
00209805	Masarykův onkologický ústav
00023884	Nemocnice Na Homolce
00090638	Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace
00209775	Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno
27661989	Krajská nemocnice T. Bati, a.s.
00023001	Institut klinické a experimentální medicíny
00179906	Fakultní nemocnice Hradec Králové
00843989	Fakultní nemocnice Ostrava
00064173	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady
00064190	Thomayerova nemocnice
00064211	Nemocnice Na Bulovce
25488627	Krajská zdravotní, a.s.
27520536	Nemocnice Pardubického kraje, a.s.
00386634	Nemocnice Blansko

27256456	Oblastní nemocnice Mladá Boleslav a. s., nemocnice Středočeského kraje
00873764	Městská nemocnice Čáslav
00534188	Nemocnice ve Frýdku-Místku, příspěvková organizace
00844641	Sdružené zdravotnické zařízení Krnov, příspěvková organizace
00023736	Ústav hematologie a krevní transfuze, p.o.
47813750	Slezská nemocnice v Opavě, příspěvková organizace
26095181	Nemocnice Strakonice a.s.
26000237	Oblastní nemocnice Trutnov a.s.
00023698	Ústav pro péči o matku a dítě, příspěvková organizace
61383082	Ústřední vojenská nemocnice - Vojenská fakultní nemocnice Praha
00023728	Revmatologický ústav
25443801	Podřipská nemocnice s poliklinikou Roudnice n.L., s.r.o.
25479300	Nemocnice Kadaň s.r.o.
26865858	Bílovecká nemocnice, a.s.
27253236	Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, a.s.
00844853	Nemocnice s poliklinikou Karviná – Ráj, příspěvková organizace
00098892	Fakultní nemocnice Olomouc
26360527	Klatovská nemocnice, a.s.
00844896	Nemocnice s poliklinikou Havířov, příspěvková organizace
00092584	Nemocnice Znojmo, příspěvková organizace
26429683	MEDITERRA-Sedlčany, s.r.o.

SPECIFICKÉ LÉČEBNÉ PROGRAMY
ODSOUHLASENÉ MINISTERSTVEM ZDRAVOTNICTVÍ
V OBDOBÍ ČERVENEC – ZÁŘÍ 2016

Zn: FAR - 3. 10. 2016

Ref: RNDr. Dan Nekvasil, tel: 224 972 362

Ministerstvo zdravotnictví, ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 vyhl.č. 228/2008 Sb., o registraci léčivých přípravků, ve znění pozdějších předpisů, zveřejňuje odsouhlasené specifické léčebné programy humánních léčivých přípravků.

ČERVENEC 2016 (P – přípravek, V – výrobce, D – distributor, PŘ – předkladatel programu,
C – cíl programu a doba platnosti souhlasu)

P: trametinib 0,5mg tablety 32x0,5mg 530 balení

trametinib 2 mg tablety 32x2mg 1600 balení

V: GlaxoSmithKline, New Frontiers Science Park, Third Avenue, Harlow, Essex CM19 5AW, Velká Británie

D: Parexel International, 195 West Street, Waltham, MA 02451

(distribuční centrum v Evropě: Parexel International GmbH, Thomas-Dachser-Allee 1C, DC1, Unit 3A,
12529 Schoenefeld, Německo)

PŘ: Novartis s.r.o., Na Pankráci 1724/129, 140 00 Praha 4

C: léčba pokročilého neresekovatelného nebo metastatického melanomu s prokázanou mutací BRAF, kteří nebyli předlčeni BRAF inhibítorem.

Pracoviště:

Komplexní onkologická centra (KOC):

1. Fakultní nemocnice v Motole, V Úvalu 84, 150 06 Praha 5 - Motol
2. Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Šrobárova 50, 100 34 Praha 10
3. Fakultní nemocnice Hradec Králové, Sokolská 581, 500 05 Hradec Králové
4. Fakultní nemocnice Plzeň, Dr. Edvarda Beneše 1128/13, 305 99 Plzeň
5. Nemocnice České Budějovice, a.s., B. Němcové 585/54, 370 01 České Budějovice
6. Fakultní nemocnice Olomouc, I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc
7. Fakultní nemocnice Ostrava, tř. 17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava - Poruba
8. Nemocnice Nový Jičín, a.s., Purkyňova 2138/16, 741 01 Nový Jičín
9. Krajská nemocnice Liberec, a.s., Husova 357/10, 460 01 Liberec I – Staré Město
10. Krajská zdravotní, a.s., Sociální péče 3316/12A, 401 13 Ústí nad Labem
11. Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace, Vrchlického 59, 586 01 Jihlava
12. Krajská nemocnice T. Bati, a.s., Havlíčkovo nábřeží 600, 762 75 Zlín
13. Nemocnice Na Bulovce, Budínova 2, 180 81 Praha 8, IČ 00064211 ve spolupráci se
Všeobecnou fakultní nemocnicí v Praze, U Nemocnice 2, 128 08 Praha 2, a Thomayerovou nemocnicí,
Václavská 800/5, 140 59 Praha 4
14. Masarykův onkologický ústav, Žlutý kopec 7, 656 53 Brno ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Brno,
Jihlavská 20, 625 00 Brno, a Fakultní nemocnicí U sv. Anny v Brně, Pekařská 664/53, 656 91 Brno

15. Pardubická krajská nemocnice, a.s. Kyjevská 44, 53003 Pardubice ve spolupráci s Radiologickým centrem společnosti Multiscan, s.r.o., Okružová 1135/44, 155 00 Praha 5.

Dermatovenerologické kliniky:

1. Dermatovenerologická klinika VFN, U Nemocnice 2, Praha 2
2. Dermatovenerologická klinika FN Královské Vinohrady, Šrobárova 1150/50, Praha 10
3. Kožní oddělení, FN Ostrava, 17. listopadu 1790, Ostrava,

souhlas platí do 31. prosince 2017

(pozn.: tento léčebný program nahrazuje léčebný program s využitím stejných přípravků vydaný Ministerstvem zdravotnictví v srpnu 2015);

P: midostaurin (PKC412) tobolky 96 x 25mg 1000 balení

V: Novartis Pharma Stein AG, Stein, Švýcarsko, pro: Novartis Pharma AG, Basilej, Švýcarsko

D: Novartis s.r.o., ČR

PŘ: Novartis s.r.o., Na Pankráci 1724/129, 140 00 Praha 4

C: léčba dospělých pacientů (mužů i žen) s diagnózou agresivní systémové mastocytózy (ASM), bez ohledu na jejich předchozí léčbu.

Pracoviště:

Nemocnice Nový Jičín a.s., Hematologické oddělení

Fakultní nemocnice Brno, Interní hematologická a onkologická klinika

Fakultní nemocnice Plzeň, Hematologicko-onkologické oddělení

Fakultní nemocnice Hradec Králové, IV. Interní hematologická klinika

Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Praha 10, Interní hematologická klinika

Ústav hematologie a krevní transfuze, Praha 2

Fakultní nemocnice Olomouc, Hemato-onkologická klinika

Fakultní nemocnice Ostrava, Klinika hematoonkologie

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Praha 2, 1.interní klinika - klinika hematologie,

souhlas platí do 31. července 2019;

SRPEN 2016

P: RAPIVAB inj.sol. (peramivir) 3x20ml/200 mg (10mg/ml) 150 balení

V: BioCryst Pharmaceuticals, Inc., Durham, North Carolina, NC 27703, USA

D: Alliance Healthcare s. r. o., ČR

PŘ: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, U Nemocnice 2, 128 08 Praha 2

C: zabezpečení pohotovostní státní zásoby léčivého přípravku pro léčbu akutní chřipky u pacientů starších 18 let.

Pracoviště: poskytovatelé zdravotních služeb formou ambulantní nebo lůžkové péče

(koordinace léčebného programu: Toxikologické informační středisko

Kliniky pracovního lékařství VFN, Praha 2),

souhlas platí do 31. srpna 2019;

ZÁŘÍ 2016

P: TRAMETINIB (trametinib) prášek pro perorální roztok 5mg v lah. HDPE o objemu 150cm³ 840 balení

V: GlaxoSmithKline, New Frontiers Science Park, Third Avenue, Harlow, Essex CM19 5AW, Velká Británie, a Siegfried AG, Untere Bruehlstr. 4, 4800 Zofingen Švýcarsko, pro Novartis Pharma AG, Basilej, Švýcarsko

- P: TRAMETINIB (trametinib) 0,5mg tablety 32x0,5mg 180 balení
V: GlaxoSmithKline, New Frontiers Science Park, Third Avenue, Harlow, Essex CM19 5AW, Velká Británie, a Siegfried AG, Untere Bruehlstr. 4, 4800 Zofingen Švýcarsko, pro Novartis Pharma AG, Basilej, Švýcarsko
- P: TRAMETINIB (trametinib) 2mg tablety 32x2mg 24 balení
V: GlaxoSmithKline, New Frontiers Science Park, Third Avenue, Harlow, Essex CM19 5AW, Velká Británie, a Siegfried AG, Untere Bruehlstr. 4, 4800 Zofingen Švýcarsko, pro Novartis Pharma AG, Basilej, Švýcarsko
- D: Parexel International, 195 West Street, Waltham, MA 02451
(distribuční centrum v Evropě: Parexel International GmbH, Thomas-Dachser-Allee 1C, DC1, Unit 3A, 12529 Schoenefeld, Německo)
- PŘ: Novartis s.r.o., Na Pankráci 1724/129, 140 00 Praha 4
- C: léčba gliomu u pediatrických pacientů, u kterých je prokázána nebo kde se předpokládá aktivace MAPK dráhy. Pacienti budou léčeni do progresse onemocnění, nepřiměřené toxicity, nebo rozhodnutí lékaře či pacienta.
Pracoviště:
Klinika dětské onkologie, FN Brno, Černopolní 9, Brno
Klinika dětské hematologie a onkologie 2. LF UK a FN Motol, V Úvalu 84, Praha 5,
souhlas platí do 31. srpna 2017
(pozn.: tento léčebný program nahrazuje léčebný program s využitím stejných přípravků vydaný Ministerstvem zdravotnictví v březnu 2016);
- P: Oxacilinā Atb 1000mg (oxacillinum 1000mg v 1 inj.lahvičce jako oxacillinum natricum monohydricum) prášek pro injekční/infuzní roztok 100 inj.lahviček x 1000mg 2000 balení
V: Antibiotice SA, 707410 Iasi, Rumunsko
D: AV Medical Consulting s.r.o., ČR
PŘ: AV Medical Consulting s.r.o., Svojsíkova 1591/5, 708 00 Ostrava - Poruba
- C: léčba (dětí i dospělých bez omezení věku) infekcí horních a dolních cest dýchacích, ORL infekcí, ledvin a urogenitálních infekcí, endokarditidy, meningitidy, onemocnění kostí, septicemie, infekcí kůže vyvolaných stafylokoky nebo streptokoky citlivými na oxacilin (předmětem léčebného programu je zabezpečení dostupnosti léčivého přípravku s obsahem oxacilinu z důvodu přerušení dodávek registrovaného přípravku).
Pracoviště: poskytovatelé zdravotních služeb formou ambulantní a lůžkové péče,
léčivý přípravek je možné distribuovat do 31. 12. 2016; léčivý přípravek dodaný do lékáren je možné vydávat a používat při poskytování zdravotních služeb po dobu jeho použitelnosti;
- P: DANATROL cps. (danazolium) 100x100mg 500 balení
Držitel rozhodnutí o registraci: sanofi-aventis Netherlands B.V., Kampenringweg 45 D- E, 2803 PE Gouda, Nizozemí
D: sanofi-aventis, s.r.o., ČR
PŘ: Fakultní nemocnici U sv. Anny v Brně, Pekařská 53, 656 91 Brno
- C: profylaxe a léčba atak u hereditárního angioedému (HAE) a získaného angioedému (AAE) při deficitu C1-INH.
Pracoviště:
Ústav klinické imunologie a alergologie Fakultní nemocnice U sv. Anny v Brně.
Ústav imunologie 2. LF UK a FN Motol, Fakultní nemocnice v Motole, Praha 5
Ústav imunologie a alergologie, Fakultní nemocnice Plzeň – Lochotín
Ústav klinické imunologie a alergologie, Fakultní nemocnice Hradec Králové,
souhlas platí do 30. září 2018;
- P: CAMPATH, injections for intravenous use, 30 mg/ml (alemtuzumab) inf.cnc.sol. 3x1ml 28 balení
V: Genzyme Limited, Velká Británie

D: sanofi-aventis, s.r.o., ČR

PŘ: prof. MUDr. Petr Sedláček, CSc., Klinika dětské hematologie a onkologie UK 2. LF a FN v Motole,
V Úvalu 84, 150 06 Praha 5 - Motol

C: zajištění dostupnosti přípravku pro dětské pacienty v prevenci akutní/chronické reakce štěpu proti hostiteli po alogenní transplantaci kmenových buněk krvetvorby od alternativních dárců, léčba dětí s hemofagocytující lymfohistiocytózou (FHL/HLH), léčba dětí s rezistentní formou akutní/chronické reakce štěpu proti hostiteli po alogenní transplantaci kmenových buněk krvetvorby, léčba po-transplantační imunní cytopenie.

Pracoviště: Klinika dětské hematologie a onkologie UK 2. LF a FN v Motole, Praha 5,
souhlas platí do 30. září 2018;

P: CAMPATH, injections for intravenous use, 30 mg/ml (alemtuzumab) inf.cnc.sol. 3x1ml 30 balení

V: Genzyme Limited, Velká Británie

D: sanofi-aventis, s.r.o., ČR

PŘ: prof. MUDr. Ondřej Viklický, CSc., Klinika nefrologie Institutu klinické a experimentální medicíny,
Václavská 1958/9, 140 21 Praha 4 - Krč

C: léčba pacientů starších 18 let, kteří jsou refrakterní či rezistentní na léčbu rejeckce standardními přípravky registrovanými v České republice nebo u kterých není možné podat standardní profylaxi rejeckce (především nemocní po transplantaci ledviny, ve výjimečných případech po ostatních orgánových transplantacích).

Pracoviště: Klinika nefrologie, Transplantační centrum, IKEM, Praha 4,
souhlas platí do 30. září 2018.

Metodický pokyn

Doporučené postupy v přístupu pracovníků ve zdravotnictví k osobám s poruchami autistického spektra

Poruchy autistického spektra (dále jen PAS) jsou tzv. pervazivní (všepronikající) vývojové poruchy a patří k nejzávažnějším poruchám dětského mentálního vývoje. Vývoj dítěte je narušen ve všech směrech. V důsledku vrozeného postižení mozkových funkcí umožňujících komunikaci, sociální interakci a symbolické myšlení (fantazii) dochází k tomu, že dítě nedokáže vyhodnocovat informace stejným způsobem jako děti stejné mentální úrovně. Jeho vnímání, prožívání a tudíž i chování je jiné.

PAS se vyznačují značnou rozsáhlostí a různorodostí symptomatiky, jednotlivé symptomy se liší v četnosti a síle projevu, některé mohou zcela chybět. Projevy se mění s věkem, objevují se a zase mizí. **I nejlehčí formy postižení významně ztěžují zařazení jedince do společnosti.**

Ke klíčovému odlišnostem je často přidružena precitlivělost na různé podněty, jako jsou zvuky, světlo, barvy, pachy, doteky, apod. Z těchto důvodů jsou intaktní populaci nepochopitelné někdy až neadekvátní reakce, afekty a další varianty projevů. Časté je tzv. repetitivní chování, tj. vykonávání stále se opakujících pohybů či činností – třepání rukama, stavění věcí do řad, opakované vykřikování vulgarit, apod. Jedním z nejcharakterističtějších projevů je nesprávné používání zájmen, kdy osoba s PAS o sobě hovoří ve druhé nebo třetí osobě. Charakteristické jsou také echolalie, u kterých osoba s PAS opakuje slyšená slova, někdy i celou větu nebo frázi a dále perseverace, kdy stále opakuje určité výzvy, znělky z reklam, apod.

Chování osob s PAS a jejich reakce v jinak běžných činnostech – cestování dopravními prostředky, návštěva zdravotnického zařízení, úřadu, nákup v obchodě, atp., jsou pro veřejnost nepochopitelné. Osoby s PAS mohou být proto odsuzovány, odmítány, vylučovány ze společnosti až pacifikovány.

Způsoby práce s lidmi s PAS vycházejí ze symptomatiky, a tudíž jsou vždy individuální a přizpůsobené každému jedinci na míru. Přestože diagnostika a nejmarkantnější symptomatika se odehrává v dětství, PAS jsou handicapem celoživotním.

Vzhledem k problémům, se kterými se lidé s PAS a jejich blízké osoby potýkají při kontaktu s pracovníky veřejného sektoru (zdravotnictví, školství, úřady, zaměstnanci dopravy a obchodu) a dále k tomu, že tyto problémy mohou mít příčinu v nedostatečné informovanosti těchto pracovníků o vhodných způsobech komunikace, vydává MZ toto doporučení.

Hlavní součástí doporučení je Komunikační soubor, který obsahuje obecné informace i konkrétní návody týkající se přístupu zdravotnických pracovníků k osobám s PAS.

Komunikační soubor je tvořen dokumenty, jejichž smyslem je usnadnit aktérům zvládnutí nestandardní situace, kterou je pro osobu s PAS např. návštěva zdravotnického zařízení. Cílem je zvládnout situaci s minimálním negativním dopadem a s respektem ke specifickým potřebám osob s PAS. Komunikační soubor tvoří tyto dokumenty:

- Komunikační klíč
- Desatero komunikace s pacientem
- Průkaz osoby s PAS

Komunikační soubor doplňují informační materiály, které mají výrazně usnadnit komunikaci odborné i laické veřejnosti s osobami s PAS a naopak, a tím pomoci změnit chování společnosti k lidem s tímto handicapem.

Komunikační klíč

Komunikační klíč je vodítkem pro vedení komunikace s osobou s PAS, nelze jej však považovat za univerzální návod.

Osoby s PAS lze do jisté míry rozlišovat podle toho, jak reagují na situaci, která je pro ně nesrozumitelná nebo nestandardní. Zatímco aktivní subtyp má sklon k emotivním až provokativním projevům, aby skryl svou neobratnost při jednání, pasivní subtyp spíše přeruší komunikaci a projeví se spíše pláčem nebo odmítáním kontaktu. Oba subtypy mohou mít tendenci uchylvat se v takových situacích ke stimulacím (kývání, hra s prsty, stereotypní pohyby). Je doporučeno tyto stimuly ignorovat.

Pravidla pro zvládnutí komunikace v náročných situacích:

- *Předvídatelně jednat*

Je potřeba vyvarovat se náhlých pohybů nebo přímých dotyků, které nejsou osobě s PAS dopředu signalizovány.

- *Plánovat*

Člověku s PAS velmi pomůže, budete-li ho informovat o tom, co se bude dít. Tím usnadníte jeho orientaci a snazší zvládnutí rozhovoru.

- *Nezvyšovat hlas*

Je potřeba udržovat stabilní hlasovou úroveň při rozhovoru a nezvyšovat hlas, u lidí se silnějším hlasem pomůže mluvit úmyslně potichu.

- *Ptát se jasně*

Doporučuje se formulovat otázky tak, aby byly jednoznačné a umožňovaly odpověď ano/ne. Není dobré klást několik otázek najednou.

- *Mluvit v jednoduchých větách*

Doporučuje se mluvit pomalu, v krátkých jednoduchých větách, neodbíhat od tématu, vyvarovat se řečnických otázek, příměrů, nadsázky, ironie či sarkasmu.

- *Být trpělivý*

Pokud člověk s PAS nereaguje ihned na položenou otázku, je potřeba počkat, zeptat se znovu nebo se dotázat, zda otázce rozuměl. Nedoporučuje se pobízení a ani upomínání.

- *Rozumět a vědět*

Pozdní reakce na položenou otázku může vyvolat nedostatek soustředění a pozornosti. Je vhodné zopakovat otázku nebo se pokusit změnit její formulaci.

- *Jednat přiměřeně situaci*

Člověk s PAS může přechodně ztratit přístup ke krátkodobé a střednědobé paměti, orientaci v času a prostoru. Tento stav je krátkodobý a jeho důsledkem může být např. ztráta orientace v prostoru. Je vhodné popsat, co se dělo, děje a dít bude, případně popsat situaci, známou cestu, poskytnout doprovod, apod.

- *Omezovat pohled do očí*

Každý pohled do očí a zejména navázání trvalého očního kontaktu může vyvolat u autisty nejistotu nebo paniku, což vede ke zbrzdění nebo přerušení komunikace.

- *Dát najevo pochopení*

Je vhodné vyvarovat se fráží a vyjádřit srozumitelně a jasně svou účast a ochotu pomoci.

Desatero komunikace s pacientem

1. PAS není patrná na první pohled, pozná se až podle nestandardního chování pacienta, které je potřeba tolerovat. Ačkoli se může na první pohled zdát, že je pacient rozmazlený, zlobivý či vzpurný, ve skutečnosti má jen nepřekonatelný strach z neznámého prostředí a z nové situace.
2. Důležitá je spolupráce s kontaktní osobou, která pacienta s PAS vždy doprovází. Právě ona zná všechny důležité informace o konkrétním pacientovi, proto je dobré její rady a doporučení vhodného jednání s pacientem respektovat.
3. Jednoduchá uklidňující sdělení v krátkých větách jsou tou nejlepší formou slovní komunikace.
4. Je běžné, že pacienti s PAS jsou smyslově přecitlivělí. Proto je potřeba se připravit na zvýšenou citlivost na zvuky, tóny, světlo, pachy či dotek neznámé osoby.
5. Při lékařském vyšetření je vhodné objednat pacienta na konkrétní čas. Nejlepší je zvat pacienta s PAS na úplném začátku či konci ordinačních hodin, kdy je v čekárně jen minimum lidí a vždy ho brát přednostně před ostatními pacienty.
6. Je třeba tolerovat pacientův odmítavý přístup k lékařskému vyšetření. Snaha zlomit tento negativismus není vhodná a většinou situaci jen zhorší.
7. Při všech vyšetřeních a úkonech je nezbytná přítomnost doprovodu. Ten je v dané situaci jeho jedinou jistotou, oporou i tlumočnickem.
8. K úspěšnému lékařskému ošetření není vždy potřeba celková anestezie. V případě potřeby použití tlumících prostředků je dobré zvážit, zda neexistuje jednodušší a méně radikální alternativa.

9. Je vhodné zvážit, zda jsou všechna vyšetření nezbytně nutná. Na některých tradičních lékařských postupech není třeba vždy trvat.
10. Pokud je nezbytná hospitalizace, je velice vhodné absolvovat pobyt v nemocnici s rodičem či jinou blízkou osobou, na kterou je pacient vázán. Je to dobré nejen pro pacienta, ale i pro ošetřující personál.

Průkaz osoby s PAS

K usnadnění komunikace a zejména k detekci osoby s PAS by měl mj. přispět Průkaz osoby s PAS (dále jen Průkaz), který je pacientovi vystaven praktickým lékařem pro děti a dorost, případně praktickým lékařem pro dospělé.

Průkaz obsahuje základní údaje o pacientovi a jeho komunikační profil. Komunikační profil je souhrn informací o způsobu komunikace držitele Průkazu. U verbálně zdatných osob s PAS obsahuje případná specifika jejich projevu. U osob neschopných verbální komunikace informuje o formě, případně o metodě využívané alternativní komunikace a výčtu pomůcek, které osoba používá pro dorozumívání s okolím. Komunikační profil dále obsahuje upozornění na uklidňující rituály, činnosti, předměty, postupy, podněty atd.

Cílem Komunikačního souboru je přiblížit a ozřejmit odborné veřejnosti zásady komunikace s lidmi s PAS a zároveň pomoci detekovat člověka, se kterým je nutné alternativně komunikovat. Měl by také usnadnit zvládání zátěžových a náročných situací, které vznikají v důsledku nedorozumění a neznalosti. Komunikační soubor je určen odborné veřejnosti, tj. zdravotnickým pracovníkům, pracovníkům integrovaného záchranného systému, úředníkům, sociálním pracovníkům a pracovníkům v sociálních službách, pracovníkům ve školství a dalším.

Vydává: Ministerstvo zdravotnictví ČR – Redakce: Palackého nám. 4, 120 00 Praha 2-Nové Město, telefon: 224 972 672. – Administrace: písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 354, fax: 233 553 422, www.sevt.cz, e-mail: predplatne@sevt.cz. Objednávky v Slovenskej republike prijíma a distribuuje Magnet Press Slovakia, s. r. o., P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava, tel./fax: 004212 44 45 45 59, 004212 44 45 46 28 – Předpokládané roční předplatné se stanovuje za dodávku kompletního ročníku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh. – Vychází podle potřeby – Tiskne: SPRINT SERVIS, Lovosická, Praha 9.

Distribuce: předplatné, jednotlivé částky na objednávku i za hotové – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 354, fax: 233 553 422; drobný prodej v prodejnách SEVT, a. s. – Brno, Česká 14, tel./fax: 542 233 962 – České Budějovice, Česká 3, tel./fax: 387 319 045 a ve vybraných knihkupectvích. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány předplatitelům neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. Lhůta pro uplatnění reklamací je stanovena na 15 dnů od data rozeslání, po této lhůtě jsou reklamace vyřizovány jako běžné objednávky za úhradu. V písemném styku vždy uvádějte IČ (právnícká osoba), rodné číslo bez lomítka (fyzická osoba) a kmenové číslo předplatitele. **Podávání novinových zásilek** povoleno ŘPP Praha č.j. 1172/93 ze dne 9. dubna 1993. Podávání novinových zásilek v Slovenskej republike povolené RPP Bratislava, pošta 12, č. j. 445/94 zo dňa 27. 12. 1994.

